

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság *Budapesten, 2008. év április hó 7. napján* megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A gondatlanságból elkövetett életveszélyt okozó testi sértés vétsége és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen folyamatban lévő bűnügyben a Pest Megyei Bíróság 4.B.495/2005/39. számú ítéletét ***annyiban változtatja meg***, hogy a vádlottat az ellene 2 rb. kiskorú veszélyeztetése büntette miatt emelt vád alól ***felmenti***.

A kiszabott büntetést 6 (hat) hónapi fogházbüntetésre, a felfüggesztés próbaidő tartamát 2 (kettő) évre ***enyhíti***.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét ***helybenhagyja***.

A másodfokú eljárás során felmerült 7.660 (hétezer-hatszázhatvan) forint bűnügyi költség az államot terheli.

Az ítélet ellen a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságához fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s:

A Pest Megyei Bíróság a 2007. év május hó 2. napján kihirdetett 4.B.495/2005/39. számú ítéletével a vádlottat 1 rb. gondatlanságból elkövetett életveszélyt okozó testi sértés vétsége, 1 rb. gondatlanságból elkövetet súlyos testi sértés vétsége és 2 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt - halmazati büntetésül - 10 hónapi börtönbüntetésre ítélte, amelynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

Rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról.

Kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ügyész a jogorvoslati nyilatkozat megtételére fenntartott 3 napon belül az ítéletet tudomásul vette.

A vádlott és védője felmentésért fellebbezett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2007. év június hó 8. napján kelt BF.389/2007. számú átiratában az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, egyben bejelentette, hogy a nyilvános ülésen nem kíván részt venni.

A vádlott védője a nyilvános ülésen elsődlegesen a felmentésre irányuló fellebbezést tartotta fenn. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet egyértelműen megállapítani, hogy hol volt az öngyújtó, mert a vádlott nyilatkozata szerint nem zárható ki, hogy a zsebéből esett ki, de amikor a szobában körülnézett azt sehol nem látta. Ebből pedig nem lehet levonni azt a következtetést, hogy a vádlott nem tanúsított kellően gondos magatartást.

Az orvos szakértői vélemény szerint a tűz belélegzése során keletkezett életveszélyes sérülés akkor is bekövetkezhetett volna, ha a vádlott a gyermek mellett áll és azonnal kiment a tűzfészekből, így az életveszély elháríthatatlan volt.

Kifejtette továbbá, hogy a 2 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette, mint szándékos bűncselekmény elkövetése nem alapozhatja meg a gondatlan eredménnyel járó életveszélyt okozó testi sértés vétségét. A vádlott kötelességszegő magatartása pedig nem olyan fokban veszélyes a társadalomra, amely elérné a büntetőjogi fenyegetettség szintjét.

A fent kifejtettek alapján másodlagosan indítványozta a 2 rb. kiskorú veszélyeztetése büntettének vádja alól a vádlott felmentését és az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés enyhítését.

A védelmi perorvoslat alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése értelmében teljes terjedelmében felülbírált. Felülbírálata során megállapította, hogy a Pest Megyei Bíróság a bizonyítási eljárást az eljárási szabályok betartása mellett folytatta le. Mindenben eleget tett ügyfelderítési és indokolási kötelezettségének.

Az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor a tényállást - a bűnösségét csak részben elismerő - a vádlott vallomása mellett a széles körben és részletesen meghallgatott tanúk előadásaira, az orvos szakértői véleményre és a tüzeseti műszaki jelentés, mint okirati bizonyíték adataira alapozta. A bizonyítékok törvényes mérlegelésével lényegében megalapozott tényállást állapított meg, a Fővárosi Ítéltábla azonban a tényállást a Be. 351. § (2) bekezdés b./ pontjának második fordulata és a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja alapján az alábbiak szerint kiegészíti és pontosítja.

A vádlott személyi körülményeivel kapcsolatban:

- a vádlott nyolcadik gyermekét várja, ötödik hónapos terhes.
- Takarítóként dolgozik egy Bt. alkalmazásában, havi jövedelme 56.000 forint.
- Férje segéd munkásként, alkalmi munkát végez.
- Hét kiskorú gyermekük után havi 1.000 forint gondozási díjat fizetnek.
- Férjével albérletben lakik.
- Az elsőfokú ítélet 3. oldal utolsó bekezdésében megjelölt ítéletben a vádlottat a Szolnoki Városi Bíróság társtettesként elkövetett lopás vétsége miatt 5.000 .-forint pénzbüntetésre ítélte.
- A Budakörnyéki Ügyészség a 2007. év április hó 27. napján kelt Fk.4479/2006/3-I. számú határozatával a 6-6 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt a városi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztályán folyamatban volt nyomozást a vádlottal és férjével, mint gyanúsítottakkal szemben a Be. 190. § (1) bekezdés b./ pontja alapján megszüntette.

A történeti tényállással kapcsolatban:

- Az elsőfokú ítélet bizonyítékokat értékelő indokolásának a 9. oldal harmadik bekezdésében rögzített alábbi megállapítást a történeti tényállás 6. oldal első bekezdésében írtakhoz helyezi. „A felmerülhető veszélyforrásokat nem küszöbölte ki, mert nem győződött meg arról, hogy az öngyújtója a zsebében van-e, illetve azt a lakásban olyan helyen hagyta-e, ahol kizárható, hogy a hiperaktív kisfia hozzáférhessen. Ilyen körülmények mellett minimum 10 percig távol volt a lakásba bezárt gyermekeitől.”

Egyben a 6. oldal első bekezdésében írt azon ténymegállapítást, hogy „eközben a kabátja vagy a melegítő nadrágja zsebében tartott öngyújtó kicsúszott és ezt nem észlelte” kirekeszti a történeti tényállásból.

- E helyett a tényállást azzal egészíti ki: Pontosan nem rögzíthető körülmények között a lakásban hagyott öngyújtót a gyermek megtalálta és ezzel okozta a tüzet.

- Az elsőfokú ítélet 9. oldal negyedik bekezdéséből azon megállapítást, hogy „a lakásban a tűz keletkezése körülbelül 8 óra 19 percre volt tehető” a történeti tényállásba emeli át a másodfokú bíróság.

- Megállapítja, hogy az öngyújtó szétégett darabjait a tűzoltók a tűzfészeknél találták meg (nyomozati iratok 725. oldal, a tanú vallomása, 34. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal harmadik bekezdés).

- A tüzet 9 óra 09 perckor számolták fel a helyszínre érkező tűzoltók (2004. év április hó 16-án kelt Psz... számú Tűzeseti műszaki jelentés, nyomozati irat 55-57. oldal).

A történeti tényállás fenti kiegészítését részben az indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése körében tett olyan ténymegállapításokat - a meghallgatott tanúk vallomásai és a tűzeseti jegyzőkönyv adatai alapján - amelyek a tényállásba tartoznak.

A tényállásból kirekesztett megállapítás indoka, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet egyértelműen, ítéleti bizonyossággal megállapítani, miszerint az öngyújtó a vádlott kabátja, vagy nadrágja zsebéből esett ki.

E körben a vádlottnak a nyomozati és a tárgyalási vallomása sem volt egyértelmű és határozott.

A nyomozás során a vádlott azt nyilatkozta: „Gyufát nem tartunk otthon, csak öngyújtónk van, és azt is a kabátomban hordom. Mikor a mosógépért mentem, akkor nem volt rajtam a kabátom, az azt hiszem az ágyon maradt. A kisfiam hajlamos a zsebben kutatni. Mikor az apja hazaér, az az első, hogy kutat a zsebében. Feltett kérdésre elmondom, hogy előfordulhat, hogy megtalálta az öngyújtót, de az utcán is mindent összeszed, és úgy elrakja, hogy csak ő tudja hová, ezért az is előfordulhatott, hogy az utcáról vitt be valamit a szobába.” (nyomozati irat 767. oldal 10-11 bekezdés)

A tárgyaláson pedig úgy nyilatkozott, hogy: „kicsúszhatott az öngyújtó a zsebemből” (34. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv utolsó bekezdés).

A tanú - aki védőnőként dolgozott az anyaothonban - vallomása szerint a vádlott lakrészében látott öngyújtókat a dohányzóasztalon és a konyhában is (29. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 24. oldal).

A másik tanú vallomása alapján egyértelműen volt megállapítható, hogy a tüzet öngyújtóval okozták, mert a szétégett darabjait a tűzoltók a tűzfészeknél megtalálták.

A fenti bizonyítékok együttes értékelése alapján az ítélőtábla tényként azt állapította meg, hogy pontosan nem rögzíthető körülmények között az öngyújtót a lakásban a gyermek megtalálta és azzal tüzet okozott.

A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú ítélet tényállását a fenti megállapítással - az iratok tartalma alapján - helyesbítette, az ezzel ellentétes tényeket a tényállásból kirekesztette.

A vádlott személyi körülményeinek kiegészítése részben a vádlott nyilvános ülésen elhangzott nyilatkozatán, részben a másodfokú bíróság által beszerzett nyomozást megszüntető határozaton alapul (másodfokú bírósági iratok 5. sorszám, 13. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1-2. oldal).

A fenti kiegészítésekkel a tényállás megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hibáktól és hiányosságoktól. Következésképpen a tényállás a Be. 351. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban a felülbírálat alapját képezte.

A Pest Megyei Bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat körültekintően és lelkiismeretesen megvizsgálta, értékelte, indokolási kötelezettségének logikusan és színvonalasan tett eleget. Meggyőző érvekkel vetette el a vádlottnak és a védőnek azt az okfejtését, amely a vádlott büntetőjogi felelősségét kizárja. A védekezés elemző cáfolatával mutatta ki a tűz keletkezésének okát, a gyermekek kimentésének körülményeit, a bekövetkezett egészségkárosodásokat és annak okait, végül a sérülések gyógytartamát.

A tanúvallomásokból értelemszerűen következik, hogy a gyermekek által hozzáférhető helyen volt az öngyújtó, abból pedig, hogy a tanú a tűzeseti műszaki jelentés készítője az egyéb tűzkeletkezési okot kizárta, az is következik, hogy a gyermek az öngyújtót megtalálta.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére. Tévedett azonban, amikor a gondatlanságból elkövetett bűncselekményekkel összefüggésben a vádlott cselekményét további 2 rb. kiskorú veszélyeztetése büntettének is minősítette.

A Btk. 195. § (1) bekezdésében meghatározott kiskorú veszélyeztetése büntettének elkövetési magatartása a kiskorú nevelésének, felügyeletének vagy gondozásának feladatából folyó kötelességek súlyos megszegése, amely mind aktív, mind passzív magatartással megvalósítható, és ezzel a kiskorú testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését veszélyezteti. Ilyen feladata van a családjogi szabályok szerint - mint ahogy az elsőfokú bíróság is utalt erre - a szülőnek.

A kötelességek tartalmát jellemzően az erkölcsi normák, társadalmi szokások konkretizálják, de a kötelességek annyira eltérő, eseti jellegű, de egyben nagy számú teendőt foglalnak magukban, hogy megsértésük más módon, mint a következményekre történő utalással nem képzelhető el.

Az elkövetési magatartás jellemzően huzamosabb időn keresztül, folyamatosan ismétlődő cselekményekben jelenik meg, de elképzelhető egyetlen magatartás tanúsításával is.

Az elkövetési magatartások azonban, akkor tényállásszerűek, ha a tartalmukat jelentő kötelességszegések súlyosak. Általában az olyan kirívó kötelességszegést

kell súlyosnak tekinteni, amely az általános társadalmi felfogás szerint a minimálisan elvárható követelményeket sem teljesítette. A kisebb nevelési hibák, a csekély súlyú mulasztások nem vonhatók ebbe a körbe. Így például ha a szülő néhány órára felügyelet, vagy ellátás nélkül hagyja a 4-5 éves gyermekét, ez kötelességszegés ugyan, de a bírói gyakorlat nem tekinti „súlyos” kötelességszegésnek (BJD.8895.).

Ugyancsak nem minősítette súlyos kötelességszegésnek a Legfelsőbb Bíróság azoknak a szülőknek a magatartását, akik esténként többször eltávoztak otthonról, és a három (4 éves, 2 éves ikerpár) gyermeküket egyedül hagyták a lakásban (BH.1981.177.). Ellenben megállapította a bíróság a súlyos kötelességszegést, amikor a szülő 2-3 éves gyermekét több napra gondozás és felügyelet nélkül hagyta, vagy a 6-8 éves gyermekét hasonlóan hosszú időre kizárta a lakásból.

A bűncselekmény eredménye a kiskorú testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődésének a veszélyeztetése, amely szoros kapcsolatban áll a súlyos kötelességszegéssel. A tényállás veszélyeztetési deliktum, a bűncselekmény a veszélyeztetés bekövetkezésével válik befejezetté. A veszélyeztetés a bűncselekmény alapesetének tényállási eleme, s mint ilyen szándékos magatartást feltételez.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint - egyetértve a védői érveléssel - a vádlottnak az a magatartása, hogy körülbelül 10 percre - mosáshoz szükséges előkészület céljából - felügyelet nélkül hagyta a 4 és fél éves és 2 éves gyermekét, kötelességszegés ugyan, de nem olyan súlyú kötelességszegés, amely a Btk. 195. § (1) bekezdésében meghatározott kiskorú veszélyeztetésének büntettét megvalósította.

Ezért a Fővárosi Ítéltábla a vádlottat a 2 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette alól bűncselekmény hiányában a Be. 331. § (1) bekezdése alapján felmentette.

A másodfokú bíróság e körben utal arra a körülményre, hogy az elsőfokú eljárás során a tárgyaláson jelen lévő ügyész a vádirati tényállást kiegészítette azzal, hogy a vádlott 2003. évtől 2004. év áprilisáig terjedő időszakban a két kiskorú gyermeket - az anyaothton ügyeleti naplójának bejegyzése szerint - több alkalommal felügyelet nélkül hagyta. Az ügyészi álláspont értelmében a bejegyzések tartalmuknál fogva alkalmasak a 2 rb. kiskorú veszélyeztetése büntettének a megállapítására.

Az elsőfokú bíróság a jogi indokolásában helyesen fejtette ki, hogy az ügyész által hivatkozott esetek az eljárás során nem nyertek bizonyítást, mert a tanúvallomásokból is megállapíthatóan a vádlott alapvetően ellátta a szülői kötelességéből adódó feladatait és személyiségének megfelelően gondoskodott a gyermekeiről. Ezért a 2 rb. kiskorú veszélyeztetése büntettének a megvalósítását az ügyész vádkiterjesztésével kapcsolatban nem látta megállapíthatónak.

Ekként a másodfokú bíróság felmentő rendelkezése is - az előzőekben kifejtettek szerint - a 2004. év április hó 16. napján történt eseményekre vonatkozik.

Ugyanakkor nem osztotta a másodfokú bíróság a védő azon jogi álláspontját, hogy a vádlott nem követte el a terhére rótt 1 rb. gondatlanságból elkövetett életveszélyt okozó testi sértés vétségét, és 1 rb. gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétségét.

Az adott ügyben a vádlott büntetőjogi felelősségének alapja a hanyag gondatlanság (negligencia). A Btk. 14. §-ának második fordulata értelmében gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki a magatartásának a lehetséges következményeit, illetve e következmények lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet, vagy körültekintetést elmulasztja. Ebből következően a hanyag gondatlanság esetén a büntetőjogi felelősség megállapításának két alapvető feltétele van, nevezetesen az objektív gondossági kötelesség megszegése és a szubjektív előreláthatóság fennállása.

Az objektív gondossági kötelesség tartalmát az az általánosan elvárható magatartás jelenti, amely egy gyermekeit nevelő és gyermekeire felügyelő szülőtől meghatározott élethelyzetekben a társadalom általános értékrendje alapján elvárható. Jelen ügyben a több gyermeket nevelő szülőnek gyermekei környezetében olyan körülményeket kell teremtenie és biztosítania, amely a kiskorúak tartózkodási helyén a veszélyforrásokat kizárja.

Az iratokból kitűnően a vádlott gyermeke feltűnően vonzódott a tűzhöz, érdeklődött az öngyújtók iránt.

A konkrét esetben a vádlott, mint édesanya - életkorát, személyiségét is figyelembe véve - a tőle elvárható körültekintést elmulasztotta, amikor nem győződött meg arról, hogy a lakásban a gyerekek által elérhető helyen hagyta-e az öngyújtóját, és körülbelül 10 percre felügyelet nélkül hagyta őket.

A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság - ellentétben a védői érveléssel - a vádlott cselekményét törvényesen minősítette 1 rb. a Btk. 170. § (6) bekezdésében meghatározott, a III. fordulatába ütköző és aszerint minősülő gondatlanságból elkövetett életveszélyt okozó testi sértés vétségének és 1 rb. a Btk. 170. § (6) bekezdésében meghatározott, az I. fordulatába ütköző és aszerint minősülő gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétségének.

A fentiekben kifejtettekre utalva ismételten megjegyzi az ítélőtábla, hogy a kiskorú veszélyeztetésének elkövetési magatartása jellemzően huzamosabb időn keresztül folyamatos cselekményekben jelenik meg általában. Megvalósulhat azonban egyetlen magatartással is, ha az tartalmában kirívóan súlyos kötelességszegés. Ez esetben a Btk. 195. § (1) bekezdése szerinti bűncselekmény - a két különböző jogtárgy sérelmére tekintettel - valóságos alaki halmazatban megállapítható a kötelességszegéssel összefüggő eredménnyel, adott esetben a gondatlan súlyos testi sértéssel és a gondatlan életveszélyt okozó testi sértéssel (BH.1983/47.; 220.; BH.2004/1.; 96.).

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság az enyhítő és a súlyosító körülményeket helyesen sorolta fel.

További enyhítő körülmény a vádlott ötödik hónapos terhes állapota és az időmúlás.

A másodfokú bíróság a bűnösségi körülményeket mérlegelve és a megváltoztatott minősítésre is figyelemmel a büntetés enyhítését tartotta indokoltnak, ezért a szabadságvesztés büntetést 6 hónapra, a felfüggesztés próbaidejét pedig 2 évre mérsékelte.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata a vétségre tekintettel a Btk. 44. §-a alapján fogház.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetése alóli mentesítés a Be. 381. § (2) bekezdésén alapul.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a Pest Megyei Bíróság ítéletét részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdését felhívva helybenhagyta.

A másodfokú ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdés b./ pontja értelmében a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságához fellebbezésnek van helye.

B u d a p e s t, 2008. év április hó 7. napján

Dr. Tóth Éva s.k
a tanács elnöke

Máziné dr. Szepesi Erzsébet s.k.
előadó bíró

Dr. Kiss Sándor s.k.
bíró

Kiadmány hitelül:

tisztviselő

***Fővárosi Ítéltábla,
mint másodfokú bíróság
1.Bf.141/2007/15-I.***

Végzés:

A gondatlanságból elkövetett életveszélyt okozó testi sértés vétsége és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen folyamatban lévő bűnügyben megállapítja, hogy a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 1.Bf.141/2007/13. számú ítélete - az ügyészi fellebbezés visszavonása folytán - 2008. év június hó 13. napján ***jogerős és a kiszabott fogházbüntetés kivételével végrehajtható!***

B u d a p e s t, 2008. év június hó 16. napján

*Dr. Tóth Éva s.k.
a tanács elnöke*

*Kiadmány hitelül:
tisztviselő*